

Oikeusministeriö

VN-Jakelu

Aloite luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain muuttamiseksi

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain (193/2000) 7 §:n mukaan oikeuskanslerilla on oikeus tehdä ehdotuksia säännösten ja määräysten kehittämiseksi ja muuttamiseksi, jos valvonnassa on havaittu niissä puutteita tai ristiriitaisuuksia taikka jos ne ovat aiheuttaneet oikeudenkäytössä tai hallinnossa epätietoisuutta tai eriäviä tulkintoja.

Oikeuskanslerin tehtäviin laillisuusvalvojana kuuluu muun muassa luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien menettelyn valvonta. Osana tätä valvontaa oikeuskansleri voi panna vireille luvan saanutta oikeudenkäyntiavustajaa koskevan valvonta-asian Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivassa valvontalautakunnassa. Oikeuskansleri myös valvoo valvontalautakunnan ja oikeudenkäyntiavustajalautakunnan toimintaa. Oikeuskansleri tarkastaa kaikki valvontalautakunnan valvonta-asioissa antamat ratkaisut ja oikeuskanslerilla on valitusoikeus valvontalautakunnan ratkaisuista Helsingin hovioikeuteen. Oikeuskanslerilla on valitusoikeus myös eräistä oikeudenkäyntiavustajalautakunnan ratkaisuista.

Laki luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista (715/2011) (jäljempänä lupalakimieslaki) on tullut voimaan 1.1.2013. Olen hakenut lain voimaantulon jälkeen Helsingin hovioikeudelta muutosta kolmessa luvan saanutta oikeudenkäyntiavustajaa koskevassa valvonta-asiassa. Asioissa on ollut kyse lain soveltamisalaa koskevista tulkintaepäselvyyksistä. Lisäksi korkein oikeus on myöntänyt minulle valitusluvan asiassa, joka koskee luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan kelpoisuutta. Olen tehnyt vuonna 2015 tutustumis- ja tarkastuskäynnin sekä valvontalautakuntaan että oikeudenkäyntiavustajalautakuntaan. Tutustumis- ja tarkastuskäyntien yhtenä aiheena on ollut lupalakimieslaissa havaitut puutteet ja epäselvyydet. Lisäksi kansalaisten yhteydenotoista oikeuskanslerinvirastoon on välittynyt epätietoisuus lain soveltamisalasta, toisin sanoen siitä, milloin luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien menettely on valvonnan piirissä.

Yllä mainittua laillisuusvalvontatehtävää hoitaessani olen havainnut, että lupalakimieslakiin sisältyy tulkinnanvaraisia ja epäselviä säännöksiä sekä puutteita, jotka vaikeuttavat lain soveltamista. Katson, että jäljempänä selostettavat, oikeudellista laatua olevat epäselvyydet ovat senkaltaisia, että pidän perusteltuna tehdä oikeusministeriölle valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun ehdotuksen lupalakimieslain muuttamiseksi.

Luvan myöntämisen edellytykset

Lain 2 §:n mukaan lupa oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana toimimiseen myönnetään toistaiseksi henkilölle:

- 1) joka on suorittanut Suomessa oikeustieteen muun ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon taikka ulkomailla vastaavan oikeustieteen tutkinnon, joka on tunnustettu Suomessa sen mukaan kuin erikseen säädetään;
- 2) joka on saavuttanut riittävän perehtyneisyyden oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tehtävään;
- 3) joka on rehellinen ja joka ei ole ilmeisen sopimaton oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tehtävään; sekä
- 4) joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu riittävä perehtyneisyys on henkilöllä, joka on:

- 1) suorittanut asianajajista annetun lain (496/1958) 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun asianajajatutkinnon;
- 2) suorittanut tuomioistuinharjoittelun;
- 3) toiminut vähintään vuoden ajan syyttäjän tehtävässä; tai
- 4) toiminut 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun tutkinnon suorittamisen jälkeen vähintään vuoden ajan muussa tehtävässä, joka perehdyttää oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan toimeen.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla rehellinen ei ole henkilö, joka on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa henkilön olevan sopimaton toimimaan oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana.

Perehtyneisyyttä koskeva edellytys

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan on myönnettävä lupa hakijalle, jolla on laissa tarkoitettu *riittävä perehtyneisyys*. Hakija voi osoittaa laissa tarkoitettua riittävän perehtyneisyyden esimerkiksi suoritetulla tuomioistuinharjoittelulla. Säännös ei sisällä harkintavaltaa eikä se mahdollista hakijan työhistorian tarkempaa selvittämistä luvan myöntämisvaiheessa. Näin ollen lupa saattaa tulla myönnettyksi hakijalle, jolla ei ole työkokemuksensa perusteella riittävä ammattitaitoa oikeudenkäyntiasiamiehen tehtäviin.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta toi tutustumis- ja tarkastuskäyntini yhteydessä esille, että käytännössä sellaisia hakijoita, jotka ovat suorittaneet tuomioistuinharjoittelun varsin kauan sitten ja joiden työhistoria ei ilmene hakemuksesta, on jonkin verran ollut, eikä lautakunnalla ole tällaisessa tilanteessa mahdollisuutta selvittää, onko hakija toiminut tuomioistuinharjoittelunsa jälkeen lainkaan oikeudenkäynteihin liittyvissä tehtävissä, vaan lupa on tällaisessa tapauksessa myönnettävä.

Nähdäkseni oikeudenkäynnin asianosaisten oikeusturva sekä asianmukaisen oikeudenhoidon turvaaminen edellyttäisivät säännöksen tarkistamista siten, että oikeudenkäyntiavustajalautakunta voisi harkintansa mukaan pyytää selvitystä hakijan työkokemuksesta ja käyttää harkintavaltaa luvan myöntämisessä.

Rehellisyyttä koskeva edellytys

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on *rehellinen*. Lain 2 §:n 3 momentin mukaan rehellinen ei ole henkilö, joka on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa henkilön olevan sopimaton toimimaan oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana. Rehellisyys on näin ollen säännöksessä sidottu tietyn ajan kuluessa tuomittuihin rangaistuksiin tuomion lainvoimaisuudesta laskettuna. Hakijan oikeusturvan kannalta asioiden pitkä käsittelyaika (pitkä esitutkinta tai oikeusprosessi) voi olla kohtuuton. Oikeuskanslerille on tehty asiasta myös kantelu (OKV/1464/1/2015), jossa kiinnitettiin huomiota ”karenssiajan” kohtuuttomuuteen tilanteessa, jossa hakijalta on evätty lupa sellaisen tuomion perusteella, joka oli annettu pitkään kestäneen esitutkinnan ja oikeusprosessin päätteeksi rikoksesta, jonka tekemisestä oli kulunut huomattavan pitkä aika. Koska kolmen tai viiden vuoden ajanjakso (”karenssiaika”) lasketaan lainvoimaisesta tuomiosta, muutoksenhaku myös pidentää aikaa, jona hakija ei voi saada oikeudenkäyntiasiamiehen lupaa.

Näkemykseni mukaan oikeudenkäyntiavustajalautakunnalla tulisi olla mahdollisuus ottaa lupaharkinnassaan huomioon prosessin poikkeuksellisen pitkä kesto.

Hakijan ilmeinen sopimattomuus

Hakija ei myöskään saa olla *ilmeisen sopimaton* oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tehtävään. Lain esitöissä viitataan esimerkkeinä ilmeisestä sopimattomuudesta ainoastaan päihde- ja mielenterveysongelmat. Myös ylivelkaisuus ja tuomioistuinten määräämät esiintymiskiellot voivat olla ilmeistä sopimattomuutta osoittavia seikkoja. Sen sijaan puutteellisesta ammattitaidosta ei nimenomaisesti todeta mitään.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta oli eräällä ratkaisullaan 12.6.2014/360 hylännyt hakijan lupahakemuksen sillä perusteella, että hakijan osaamisessa ja tavassa hoitaa avustajan tehtäviä oli ilmennyt niin vakavia ja toistuvia puutteita sekä hänen päämiestensä oikeusturvaa vaarantavia seikkoja, että hänet oli katsottava ilmeisen sopimattomaksi oikeudenkäyntiavustajan tehtävään. Helsingin hovioikeus kumosi päätöksen ratkaisullaan 13.11.2014/2159 ja myönsi luvan. Hovioikeus katsoi, ”ettei lupalakimieslain 2 §:n 3 kohdassa mainittua sopimattomuutta oikeudenkäyntiavustajan tehtäviin voi tulkita siten, että se tarkoittaisi oikeudenkäyntiavustajan työssään osoittamia puutteita eikä siten tällä perusteella evätä lupaa toimia oikeudenkäyntiavustajana”. Ennen luvan hakemista osoitettua ammattitaidottomuutta ei voida näin ollen ottaa huomioon sopivuutta arvioitaessa eikä lupaa ole mahdollista evätä toiminnassa havaittujen puutteiden vuoksi, koska laissa ei ole siitä säännöstä. Korkein oikeus myönsi minulle asiassa 26.2.2015 valitusluvan (KKO:VL:2015-15), mutta päättyi 16.12.2016 antamassaan päätöksessä katsomaan, että oikeuskanslerilla ei ole asiassa muutoksenhakuoikeutta.

Pidän perusteltuna sitä, että puutteet luvanhakijan ammattitaidossa voitaisiin ottaa huomioon lupaharkinnassa. Muutoin lupalakimieslain säätämisen päätavoite nostaa oikeudenkäyntiasiamiesten työn laatutasoa ja siten parantaa asianosaisten oikeusturvaa ja asianmukaisen

oikeudenhoidon edellytyksiä (LaVM 40/2010 vp - HE 318/2010 vp) vaarantuisi. Asiakkaiden oikeusturvan kannalta on keskeistä, että lupa oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana toimimiseen myönnetään vain hakijoille, joilla on tehtävään riittävä ammattitaito. Viitataan tältä osin myös tuomioistuineläytöksen kehittämiskomitean mietintöön (Komiteanmietintö 2003:3), jonka mukaan oikeudenkäyntiasiamies ja -avustaja-järjestelmän kehittämisen tavoitteena tulisi olla, että toisen asiaa voi ajaa tuomioistuimessa vain ammatillisesti pätevä ja ammattieettisesti moitteeton asiamies. Katson, että tämä tavoite ei toteudu, jos lupa oikeudenkäyntiasiamiehenä toimimiseen on myönnettävä hakijalle, jonka ammatillisessa osaamisessa ja työn laadussa on vakavia puutteita. Tämä veisi uskottavuutta koko järjestelmältä ja voisi johtaa tilanteisiin, jotka ovat kestäättömiä niin oikeudellista apua tarvitsevien ihmisten oikeusturvan kuin yleisimmin oikeudenhoidon kannalta. Viitataan myös korkeimmalle oikeudelle tekemässäni valituslupahakemuksessa ja valituksessa (7.1.2015 dnro OKV/52/1/2014) ja lausumassa (22.4.2016 dnro OKV/16/41/2016) esittämääni.

Edellä mainittu hovioikeuden ratkaisu merkitsee sitä, että lupanhakijan ammatillista osaamista ei voida lupaharkinnassa lainkaan arvioida. Katson, että ilmeistä sopimattomuutta koskevan säännöksen soveltamisalaa tulisi täsmentää siten, että lupanhakijan puutteellinen ammattitaito voidaan ottaa huomioon lupaharkinnassa.

Kiinnitän vielä huomiota siihen, että sopivuuden edellytys on säädetty lupalakimiesten osalta matalammaksi kuin asianajajien osalta. Asianajajista annetun lain 3 §:n mukaan asianajajan on oltava ominaisuuksiltaan ja elämäntavoiltaan *sopiva* harjoittamaan asianajajan tointa, kun oikeudenkäyntiavustajan luvan saamisen edellytyksenä on, ettei henkilö ole *ilmeisen sopimaton* tehtävään. Nähdäkseni ei ole löydettävissä perusteita sille, että luvansaaneiden oikeudenkäyntiavustajien ja asianajajien sopivuutta arvioitaisiin eri tavoin ja säännöstä tulisi tältä osin muuttaa.

Lain soveltamisalan tulkinnanvaraisuus – valvonnan laajuus

Lupalakimieslain 8 §:n 1 momentin mukaan luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan tulee rehellisesti ja tunnollisesti täyttää hänelle uskotut oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tehtävät. Näissä ja 8 §:ssä mainituissa muissa tehtävissään hän on Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivan valvontalautakunnan ja oikeuskanslerin valvonnan alainen. Näin ollen luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien toiminta on valvonnan piirissä ainoastaan oikeudenkäyntiasioissa tai ns. määräyksenvaraisissa tehtävissä, kun muu ammatillinen toiminta jää valvonnan ulkopuolelle.

Kuluttajan kannalta tilanne on epäselvä: osa luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien toiminnasta kuuluu valvonnan piiriin ja osa ei. On tulkinnanvaraista, milloin kyseessä on oikeudenkäyntiasia eikä laissa myöskään määritellä sitä, milloin oikeudenkäyntiasiamiehen tai -avustajan tehtävä alkaa tai päättyy. Kysymys jää varsin avoimeksi myös lain esitöiden valossa, mikä on yhtäältä luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien oikeusturvan ja toisaalta heidän päämiestensä ja muiden mahdollisten kantelijoiden oikeusturvan kannalta ongelmallista. Valvontamenettelystä voi seurata oikeudenkäyntiavustajalle seuraamus, joka voi viime kädessä olla oikeudenkäyntiavustajana toimimiseen tarvittavan luvan menettäminen.

Oikeudenkäyntiasiamiehen tai -avustajan tehtävän käsitteen tulkinnanvaraisuuden vuoksi olen hakenut valittamalla muutosta Helsingin hovioikeudessa kolmessa valvontalautakunnan ratkaisemassa valvonta-asiassa, joissa valvontalautakunta oli näkemykseni mukaan tulkinnut oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tehtävän käsitettä liian laveasti. Helsingin hovioikeus

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

on valituksiin antamissaan ratkaisuissa tulkinnut oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tehtävän käsitettä valvontalautakuntaa tiukemmin ja katsonut, ettei luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja kuulunut valvonnan piiriin silloin, kun oli kyse esitutkinnan käynnistämisen perusteiden arvioinnissa sekä työsuhdesaatavien selvittämistä koskevasta oikeudellisesta neuvonannosta (H 14/1474). Valvonnan piiriin ei myöskään kuulunut toisen yhteisomistajan avustaminen asiassa, jossa käräjäoikeus oli määrännyt erään asianajajan uskottuna miehenä toimittamaan yhteisomistussuhteen purkamisen (H 14/1473). Valvonnan piiriin ei myöskään kuulunut asiakirja-aineiston hankkiminen autojen maahantuontia koskevassa asiassa, kun asiassa ei ilmennyt, että toimeksiantoon olisi kuulunut kanteen nostamisen harkintaa tai joko vireillä olleen tai tulevan oikeudenkäynnin valmistelua (H 14/2904).

Tarkastuskäynneilläni oikeudenkäyntiavustajalautakuntaan ja valvontalautakuntaan molemmat lautakunnat katsoivat, että luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien ja asianajajien valvonnan kattavuudessa on olennainen ero ja että valvonnan tulisi kohdistua luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien kaikkeen ammattitoimintaan vastaavasti kuin asianajajilla. Rajanvetokysymykset valvonnan piiriin kuulumisesta ovat työllistäneet valvontalautakuntaa ja olleet aikaa vieviä. Valvonnan kannalta rajanvetoa joudutaan tekemään paitsi sen suhteen, kuuluuko toiminta valvonnan piiriin, myös sen suhteen, mistä oikeudenkäyntitehtävän voidaan katsoa alkavan ja mihin päättyvän, eli millä toimilla ennen ja jälkeen oikeudenkäynnin voidaan katsoa olevan yhteys oikeudenkäyntiin.

Valvontalautakunnan edustajat pitivät ongelmana sitä, että lakiasiaintoimistoihin ei ole mahdollista nykyisen lainsäädännön perusteella tehdä toimistotarkastuksia, joissa valvottaisiin toiminnan järjestämistä. Sillä, miten lakiasiaintoimiston toiminta on järjestetty, voi olla merkitystä paitsi kuluttajan myös toimistossa työskentelevän luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan oikeusturvan kannalta esimerkiksi vastuukysymyksissä. Esimerkiksi sitä, onko luvan saaneella oikeudenkäyntiavustajalla lupalakimieslain 8 §:n mukaisesti vastuuvakuutusta, ei käytännössä voida valvoa. Myös oikeudenkäyntiavustajalautakunta katsoi, että valvonnan keinojen tulisi olla luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien ja asianajajien osalta samat.

Avustajien palkkiot

Luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan velvollisuutena on hoitaa saamansa tehtävät huolellisesti, täsmällisesti, tarpeellisella joutuisuudella sekä tarpeettomia kustannuksia aiheuttamatta (8 §:n 1 momentin 6 kohta). Mainitun velvollisuuden noudattamista voidaan arvioida valvontasiassa, mutta luvan saaneen oikeudenkäyntiasiamiehen palkkiota ei voida saattaa valvontalautakunnan käsittelyyn palkkioriiita-asiana vastaavasti kuin asianajajien kohdalla. Käytännössä palkkiota koskeva erimielisyys täytyy viedä joko riita-asiana käräjäoikeuden käsiteltäväksi, mikä merkitsee oikeudenkäyntikuluriskiä, tai kuluttaja-asiana kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi. Tämä on luvan saaneen oikeudenkäyntiasiamiehen asiakkaan kannalta selkeä puute. Se, että lupalakimiesten palkkioita koskevia erimielisyyksiä ei voida saattaa vireille palkkioriiita-asiana, näyttäisi oikeuskanslerinviraston saamien yhteydenottojen perusteella tulevan asiakkaille yllätyksenä.

Näin ollen olisi aiheellista harkita, tulisiko luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien palkkioita koskevia asioita olla mahdollista käsitellä valvontalautakunnassa vastaavasti kuin asianajajien palkkioita.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Tuomarin vastuulla toimiminen

Lupalakimieslain 11 §:n mukaan luvan saanut oikeudenkäyntiavustajaa koskevan valvontasian käsittelee valvontalautakunta, jonka jäsenet toimivat asianajajista annetun lain 7 k §:n nojalla tuomarin vastuulla. Luvan peruuttamisesta ja seuraamusmaksun määräämisestä päättäminen kuuluvat kuitenkin oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle, jonka jäsenten osalta laista puuttuu säännös tuomarin vastuulla toimimisesta. Lakia tulisi tältä osin täydentää.

Selvityksenanto- ja totuudessa pysymisvelvollisuus

Valvonta-asian käsittelyä valvontalautakunnassa koskevassa lain 15 §:n 3 momentissa oikeudenkäyntiavustaja velvoitetaan antamaan häneltä pyydyt tiedot ja selvitykset avoimesti ja totuudenmukaisesti. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta on katsonut, että tulkintaerimielisyyksien välttämiseksi ja oikeudenkäyntiavustajalautakunnan toiminnan tehostamiseksi vastaava velvoite tulisi säätää niiden tietojen ja selvitysten osalta, jotka oikeudenkäyntiavustajalautakunta pyytää lupahakemuksen ja valvonta-asioiden yhteydessä, samoin kuin niissä luvan peruuttamista koskevissa asioissa, joissa on kyse siitä, täyttääkö avustaja enää säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä. Yhdyn oikeudenkäyntiavustajalautakunnan näkemykseen.

Oikeuskanslerin muutoksenhakuoikeus

Lupalakimieslain 25 §:n mukaan oikeuskanslerilla on oikeus valittaa 20 §:ssä tarkoitettua oikeudenkäyntiavustajalautakunnan luvan peruuttamista koskevasta päätöksestä Helsingin hovioikeuteen. Suurin osa luvan peruuttamista koskevista ratkaisuista annetaan luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan haettua itse lupansa peruuttamista. Oikeuskanslerin muutoksenhakuoikeus on tarpeeton silloin, kun luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja hakee lupansa peruuttamista.

Sen sijaan laista puuttuu säännös oikeudesta valittaa luvan myöntämistä koskevasta päätöksestä. Lain 25 §:n mukaan sillä, jonka hakemus tässä laissa tarkoitettua luvan saamiseksi on hylätty, on oikeus valittaa oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätöksestä Helsingin hovioikeuteen. Näin ollen hovioikeuden ratkaisusta tilanteessa, jossa oikeudenkäyntiavustajalautakunta on hylännyt lupahakemuksen, mutta hovioikeus on myöntänyt luvan, ei ole mahdollista valittaa. Korkein oikeus on 16.12.2016 antamassaan päätöksessä (KKO:VL:2015-15) katsonut, että oikeuskanslerilla ole tällaisessa tilanteessa muutoksenhakuoikeutta. Korkein oikeus totesi myös, että lupalakimieslain tavoitteena on ollut asianosaisten oikeusturvan ja asianmukaisen oikeudenhoidon edellytysten parantaminen oikeudenkäyntiavustajien työn laatutasoa nostamalla (HE 318/2010 vp s. 1 ja 15-16) ja että näiden näkökohtien pohjalta laissa säädetty muutoksenhakujärjestelmä voitaisiin arvioida puutteelliseksi siinä mielessä, että luvan myöntämiseen johtanutta harkintaa ei ole mahdollista saattaa säännönmukaisen muutoksenhaun kautta tuomioistuinkontrollin piiriin.

Näkemykseni mukaan yleinen etu ja asiakkaiden oikeusturvan toteutuminen edellyttävät, että hakijan kelpoisuutta toimia oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana voidaan tarvittaessa arvioida muutoksenhaun kautta tuomioistuimessa. Järjestelmän tasapainon vuoksi olisi perusteltua, että tuomioistuin voisi arvioida paitsi kielteisten, myös myönteisten lupapäätösten lainmukaisuutta.

OIKEUSKANSLERIN VIRASTO

Esitän harkittavaksi, eikä oikeuskanslerilla yleisen edun edistäjänä ja luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien ammatillisen toiminnan valvojana tulisi olla oikeus hakea muutosta ainakin hovioikeuden ratkaisuun myöntää lupa hakijalle, jonka asiantuntijaelimenä toimiva oikeudenkäyntiavustajalautakunta ei ole katsonut täyttävän luvan myöntämisen edellytyksiä. Valitusoikeuden tueksi viitataan korkeimmalle oikeudelle antamassani lausumassa (22.4.2016 dnro OKV/16/41/2016) esittämäni.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Neuvotteleva virkamies

Johanna Koivisto

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi